

вх. № РД-08-114/05.02.2025 г.

Тема: **”Мониторинг и стратегии за устойчиво развитие на природни и агрокосистеми”**

Финансиране: 8136.01 лв.

ЕКИП

Име, презиме, фамилия, длъжност и научна степен	Позиция
Ръководител на проекта:	
Росица Димитрова Давидова, проф. д-р	преподавател
Членове на колектива:	
Димчо Захариев Иванов, проф. д-р	преподавател
Веселин Йорданов Дочев, доц. д-р	преподавател
Димитър Василев Димитров, доц. д-р	преподавател
Мария Живкова Касчиева, гл. ас. д-р	преподавател
Виктор Методиев Василев, гл. ас. д-р	преподавател
Пламен Стефанов Чамурлийски, преп.	преподавател
Росица Георгиева Петкова, преп.	преподавател
Ивайло Петров Иванов	докторант, ПН 4.3. Биологически науки, ДП „Екология и опазване на околната среда“
Лидия Радославова Димитрова	докторант, ПН 4.3. Биологически науки, ДП „Екология и опазване на околната среда“
Теодора Милкова Михова-Чавдарова, доц. д-р	Институт по планинско животновъдство и земеделие – Троян
Петя Бойчева Атанасова, гл. ас. д-р	Медицински университет – Варна
Биляна Миленова Бойчева	СУ „Йоан Екзарх Български“, гр. Шумен
Aleksandar Simic, prof., PhD	University of Belgrade, Faculty of Agriculture, Department of Crop and Vegetable Production
Zoran Pržić, Assoc. prof., PhD	University of Belgrade, Faculty of Agriculture, Department of Viticulture
Mariana Niculescu, Assoc. prof., PhD	University of Craiova, Faculty of Agronomy, Department of Agricultural and Forestry Technologies
Станислав Спасов Иванов	студент, III РЗ, ф. №2220120008
Васил Янков Василев	студент, III РЗ, ф. №2220120012
Иван Петков Иванов	студент, III РЗ, ф.

	№2220120014
Сибел Ефраимова Абдраимова	студент, III РЗ, ф. №1320120030
Тунжер Ахмед Алиосман	студент, IV РЗ, ф. №2120120012
Хюсеин Салихов Чолаков	студент, IV РЗ, ф. №2120120014
Стоян Иванов Цанев	студент, IV РЗ, ф. №2120120022
Николай Любенов Динков	студент, IV РЗ, ф. №2120120023
Калоян Иванов Петров	студент, I МП РЗ, ф. №2422691093
Турхан Фахридин Тахир	студент, I МП РЗ, ф. №2422691105
Росица Веселинова Атанасова-Георгиева	студент, I МП РЗ, ф. №2422691075
Веска Стилиянова Василева	студент, I МП РЗ, ф. №2422691039
Петър Иванов Железов	студент, I МП РЗ, ф. №2422691045
Васил Свиленов Бошнаков	студент, II МП РЗ, ф. №2322291049
Есен Неджати Фейзула	студент, II МП РЗ, ф. №2322291079

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ

Осъществено е проучване на флората на плато Стана, община Нови пазар. Установени са 687 вида спонтанно разпространени растения, 346 вида лечебни растения, 63 декоративни вида, 40 вида с природозащитен статут, 4 ендемични вида и 40 вида терциерни и 6 вида кватернерни реликти. Направена е инвентаризация на растителните видове и анализ на екологичното състояние на река Луда Камчия, която има стратегическа роля и осигурява вода за битови нужди, напояване, промишленост и др. в Източна България. Целта е да се разработи модел, който ще позволи прогнозиране на качеството на екосистемата въз основа на един или два лесни за употреба параметри.

Осъществено е събиране на материали за изследване на текамебната фауна на река Луда Камчия. Проведен е дидактически експеримент, целта на който е да се установят възможностите за приложение и ефективността на някои интерактивни методи на обучение по „Биология и здравно образование” в VII клас с цел здравно възпитание на учениците.

Проведено е проучване на разнообразието на плевелната флора в обработваемите земи, разположени в границите на Защитена зона BG0000573 „Комплекс Калиакра“ Идентифицирани са 66 различни вида плевели, които принадлежат към 29 семейства, което показва, че в обработваемите земи има значително плевелно разнообразие и няма доминация на определена плевелна асоциация. Проучени са ябълковите сортове Мантет, Златна резистентна, Мелроуз, Грени смит и Принцова синапка по отношение на нападението от листни въшки. Анализирани са посевите от пшеница в Добруджа като не са отчетени сериозни щети от болести и неприятели, които се контролират от фермерите с необходимите химични средства. При царевичата сериозен проблем е

появата на сив царевичен хоботник. Проведени са наблюдения за ефекта на различните дози на хербициди Флейм дуо и Фокстрот 69 ЕВ върху жизнеността на плевелите и растежа и развитието на пшеницата. Анализирани са плътността на кафявата мраморна дървеница и е установено, че през пролетта на 2025 година числеността на популациите от *Halyomorpha halys* Stal. е значително редуцирана в сравнение с предходните два периода, което се дължи на неуспешно презимуване на възрастните или миграция на вида свързана с хранителната среда.

ПУБЛИКАЦИИ ПО ПРОЕКТА

1. Vasilev, D., S. Malchev, L. Nacheva, 2025. New Bulgarian Rootstocks for Sour Cherry Cultivars (*Prunus cerasus* L.), Plants, MDPI, 14, 1352, 1-11, Q1, ISSN: 2223-7747 (IF5r. = 3,971 SJR5r = 0,826) Web of Science, Scopus, <https://www.webofscience.com/wos/alldb/full-record/WOS:001486311300001>
2. Davidova, R., D. Doychev, 2025. The community structure of Testate amoebae (Amoebozoa, Rhizaria) and their relation to water pH in reservoirs in Northeastern Bulgaria. Journal of Wildlife and Biodiversity, volume 9 (2), 258-273, Web of Science, Q4 <https://www.webofscience.com/wos/alldb/full-record/WOS:001506213200019>
3. Doychev, D., Davidova, R., Taneva, L., 2025. Dairy plant raw sewage longitudinal influence on riverine water quality, bottom invertebrates and the mass development of health-threatening microorganisms in agricultural river reach, NE Bulgaria, Carpathian Journal of Earth and Environmental Sciences, February 2025 Vol. 20, No. 1, p. 121 – 134, (Web of Science, SCOPUS, SJR2024 0.23, Q3, IF2024 – 0.9, H index – 28). <https://www.webofscience.com/wos/alldb/full-record/WOS:001439483100011>
4. Doychev D., Gartsyanova K., Yordanova G., Taneva L., 2025. Multiple factor analysis using water quality index scores and parameters as an approach for evaluating the environmental status of polluted lakes along the Black Sea coast of Bulgaria. Journal of the Bulgarian Geographical Society 52: 37-57.(SCOPUS, SJR2024 0.515, Q2, H index 9).<https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85218800248&origin=recordpage>
5. Davidova, R., I. Valcheva, 2024. The effectiveness of teaching biology and health education by using interactive methods. Annals of the University of Craiova - Agriculture, Montanology, Cadastre Series, Vol. 54,2, 52-60. Web of Science, <https://www.webofscience.com/wos/alldb/full-record/CABI:20250036567>
6. Ivanov, I., R. Davidova, M. Kaschieva, 2024. Status of the ornithofauna in urban areas. Annals of the University of Craiova - Agriculture, Montanology, Cadastre Series, Vol. 54,2, 80-85. Web of Science, <https://www.webofscience.com/wos/alldb/full-record/CABI:20250036564>
7. Zahariev, D., S. Yugova, 2025. Medicinal plants of the Tri ushi Heights (Western Bulgaria), Acta Scientifica Naturalis, 12(1): 15-29, DOI: <https://doi.org/10.2478/asn-2024-0015>, Web of Science (CABI), EBSCO, GeoRef, WorldCat (OCLC).
8. Kaschieva, M., P. Boycheva, 2025. Possibilities of using plant species from natural habitat 62C0* Ponto-Sarmatian steppes for decorative purposes, Acta Scientifica Naturalis 12(3): 82-94, ISSN 2603-347X, DOI: <https://doi.org/10.2478/asn-2025-0019>, Web of Science (FSTA, CABI).
9. Dochev, V., 2025. Water – the famous unknown factor of life. Acta Scientifica Naturalis, Vol. 12, No 3, 95–103. Web of Science (FSTA, CABI).
10. Chamurliyski, P. 2025. Overview of the *Halyomorpha halys* (Stål, 1855): Key Traits and Control Measures. Threats to agricultural crops in Bulgaria. ASN, Vol. 12, No 3, 65–81. Web of Science (FSTA, CABI).